

Fler svenskar stupade för la France

Av Lars Gyllenhaal

Frankrikes försvarsdepartement släppte nyligen ut en mängd nya uppgifter om stupade. Det har fram till nu varit mycket svårt att få ut franska militärdokument om svenska främlingslegionärer. Nu kommer plötsligt flera nya uppgifter om dem.

Svenskarna i fransk krigstjänst under andra världskriget fanns inte bara i den ökända Främlingslegionen, visar det sig nu.

Assar Tano och Harry Forsberg är de mest kända svenska främlingslegionärerna under andra världskriget, eftersom de bägge efterlämnat böcker om sig själva. På bilden Tano som översergeant vid krigsslutet. Han stred både mot general Dietl i norr och general Rommel i söder. BILDKÄLLA: Allan Mann

De fanns även i reguljära arméförband, en till och med i ett franskfrikanskt kommandoförband.

Det var uppenbarligen fler svenskar än vad som tidigare antagits som tjänade Frankrike som soldater under andra världskriget. Fram till nu har mer varit känt om deras kollegor under första världskriget. Då stupade 16 av drygt 40 svenska främlingslegionärer. De ihågkoms på en stor marmortavla fäst på Svenska kyrkan i Paris.

En enda för Frankrike stupad svensk under andra världskriget har hittills varit känd, Per Granberg från Haparanda som stupade 36 år gammal i en av slutstriderna inne i Tyskland 1945. Nu visar det sig att det var sju till som stupade för *la France*.

Den enda kända bilden av Per Granberg, en kusin till Assar Tano, född 1908 i norrbottniska Haparanda och stupad i Tyskland den 12 januari 1945 i Främlingslegionens första bataljon.

I samma enhet som Per Granberg stupade i, Främlingslegionens första bataljon, stupade en 21-åring från Stockholm vid namn Fredrik (*Frédéric*) Peters. Han stupade bara två veckor efter Granberg, den 29 januari 1945. Även han inne i Tyskland.

Faktum är att av de stupade svenskarna dog minst fem på tysk mark. Holger Gilleström från Norrköping avled dock inte i slutstriderna om Tyskland utan redan 1941 i Saarburg, sannolikt i

ett krigsfängeläger där. Hur Gilleström överhuvudtaget hamnat i sitt förband, ett helt reguljärt franskt infanteriregemente, är en gåta. Det normala var att utlänningar hänvisades till legionen. En gissning vore att Gilleström som mycket ung slagit sig ner i landet och bytt medborgarskap och därmed inkallats.

Per Grankvist från Kalix i Norrbotten hade nog hamnat i fransk uniform av liknande skäl. Vad vi nu vet är att han stupade redan den 1 juni 1940 i nordligaste Frankrike, som soldat i *511e bataillon régional*, som bör ha varit en helt vanlig fransk lokalförsvarsbataljon. Tre veckor senare kapitulerade Frankrike.

Emil Iaconelli (om det var hans äkta namn, med legionens dåvarande namnpolicy kan man inte vara säker) från Stockholm tillhörde det mer exotiska kommandoförbandet *Com-*

Främlingslegionen samlade många olika nationaliteter.

mandos d'Afrique. Förbandet, som började operera i Tunisien, var specialiserat på amfibieoperationer men hade till skillnad från brittiska commandoförband fler tunga vapen och fordon. Var 35-åringen från Stockholm stupade den 19 oktober 1944 är oklart, inte ens i vilket land, men man kan med ledning av datumet ändå gissa att det var i Tyskland.

Fyra av svenskarna var födda i Stockholm, de övriga fyra i Haparanda, Kalix, Karlskrona och Norrköping.

Hur många svenskar överlevde då fransk krigstjänst under andra världskriget? Se det förtäljer inte de nya dokumenten, men en gissning med ledning av antalet stupade skulle vara ett tiotal

Det berömda slaget vid Bir Hakeim den 11 juni 1942.